

Welk inzicht willen zorgverleners en cliënten in de gehandicaptenzorg uit bestaande data?

Zij willen inzichten die helpen bij het bijdragen aan een grotere zelfredzaamheid en meer eigen regie.

Huidige situatie

Zorgverleners, zoals **begeleiders, gedragswetenschappers en (para)medici**, hechten veel waarde aan het **vergroten van zelfredzaamheid en eigen regie van cliënten**, maar data wordt nog **niet optimaal** benut om hieraan bij te dragen.

Vaak is niet bekend **welke data beschikbaar** is of **passend** is voor dit doel. Bovendien wordt beschikbare data niet altijd helder gepresenteerd, waardoor zorgverleners en cliënten er lastig mee kunnen werken. Ook ontbreekt **begrijpelijke data** waarmee zorgverleners met cliënten over hun zorgproces kunnen praten.

"Ik zou graag data willen gebruiken om de zelfredzaamheid en eigen regie van de cliënt te vergroten. Dit kan leiden tot een betere kwaliteit van leven voor de cliënt. Bovendien kan ik efficiëntere zorg leveren als de cliënt meer zelf kan doen. Op dit moment wordt data nog niet of nauwelijks voor dit doel gebruikt."

- Zorgverlener

Gewenste situatie

Zorgverleners willen met data uit het **ECD en zorgtechnologie** cliënten beter ondersteunen in hun zelfredzaamheid en eigen regie. Door **persoonlijke doelen** meetbaar en de **voortgang** inzichtelijk te maken, krijgen zowel cliënten als zorgverleners een helder beeld.

Dit biedt ruimte om **samen doelen op te stellen, te evalueren en bij te stellen**, waardoor cliënten actiever betrokken worden bij hun zorgproces en hun eigen regie versterkt wordt.

"Ik zie de potentie van data om cliënten te ondersteunen, bijvoorbeeld bij het behalen van hun persoonlijke doelen. Door gegevens over de cliënt eenvoudig en begrijpelijk weer te geven, krijgt de cliënt een beter beeld van zichzelf. Zorgverleners kunnen met de cliënt in gesprek gaan over deze gegevens. Dit vergroot de eigen regie van de cliënt en versterkt de zelfredzaamheid."

- Gedragswetenschapper

Deze aspecten vinden zorgverleners en cliënten belangrijk:

gezondheidsmonitoring, inzicht in ondersteuning van de cliënt, opstellen en monitoring van doelen, mobiliteit buitenshuis

Gezondheidsmonitoring

Cliënten kunnen met gegevens uit wearables en smartphones hun gezondheid en veranderingen daarin volgen, zoals beweging, slaap, hartslag en stemming. Dit inzicht maakt het mogelijk om bewuste keuzes te maken die de zelfredzaamheid bevorderen. Dit draagt direct bij aan twee vormen van zelfredzaamheid: zelf doen en zelf bepalen, doordat de cliënt zelf inzicht heeft in zijn gezondheid en kan bepalen hoe hij of zij hiermee omgaat.

Voorbeeld datavisualisatie

Fysieke waarden status

Normale hartslag 70 BPM

Hoge bloeddruk 164 / 89

Geen grote veranderingen in gewicht 60 KG

Zuurstof saturatie 98%

"Een tijdlang voelde ik me lichamelijk niet goed, waardoor ik niet meer zelfstandig op pad durfde. Ik was bang dat ik in medische nood terecht zou komen. Door mijn lichaamswaarden met een wearable te meten, kreeg ik inzicht in mijn gezondheid. Als de lichaamswaarden goed waren, durfde ik zelfstandig naar buiten. Dit heeft mij heel veel vrijheid en eigen regie gegeven!"

- Cliënt

Inzicht in ondersteuning van de cliënt

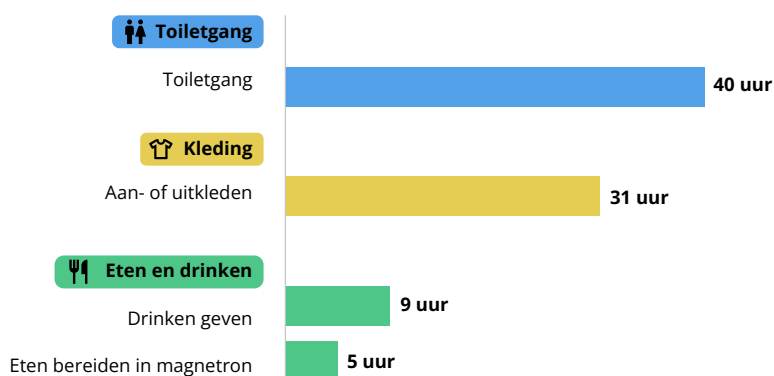
Data kan zorgverleners waardevolle inzichten geven in de ondersteuning die zij cliënten bieden. Denk aan: bij welke activiteiten zorgverleners cliënten helpen, hoe vaak dit gebeurt en hoeveel tijd dit kost. Dit kan zowel op individueel als op groepsniveau.

Deze informatie biedt een aanknopingspunt voor een gesprek tussen de cliënt en zorgverleners over welke taken of activiteiten de cliënt misschien zelf kan doen of met hulp van technologie. Dit draagt bij aan 'zelf doen', een van de vormen van zelfredzaamheid. Daardoor vermindert mogelijk ook de druk op de zorg.

"Met data wil ik inzicht krijgen in welke handelingen we uitvoeren en welke ons de meeste tijd kosten. Vervolgens kunnen we dan met de cliënt in gesprek gaan over wat hij of zij zelf zou willen en kunnen doen. Hierdoor wordt de cliënt zelfredzamer, wat de druk op de zorg verlaagt."

- Zorgverlener

Totale tijdsduur per handeling voor Jan in de maand Maart

Voorbeeld datavisualisatie

Opstellen en monitoring van doelen

Doelen in het zorgplan en elektronisch cliëntendossier (ECD) van een cliënt richten zich vaak op het vergroten van zelfredzaamheid, eigen regie en kwaliteit van leven.

Data uit het ECD wordt door zorgverleners gebruikt om de doelen te monitoren en nieuwe doelen te stellen. Maar het is voor de zorgverlener erg veel en soms onbegonnen werk om alle teksten van een langere periode in het ECD door te lezen.

Geavanceerde tekstanalyses kunnen helpen door informatie te clusteren en overzichtelijk aan te bieden. Daarnaast kunnen deze tekstanalyses verbanden leggen tussen verschillende informatievelden in het ECD, waardoor automatisch doelen opgesteld kunnen worden die passen bij de cliënt. Deze doelen kunnen met de cliënt besproken en aangescherpt worden.

Vervolgens kan data uit technologie en rapportages uit het ECD gebruikt worden om bij te houden of de cliënt zelfstandiger is geworden. Dit gaat vooral om technologie zoals slimme apparaten in huis, robots en apps, maar ook om bijvoorbeeld een online leerplatform met trainingen.

"Ik zou het mooi vinden als ik automatisch ontwikkeldoelen op kan stellen voor de cliënt aan de hand van de tekst in dagrapportages van een bepaalde periode. Dit zou mij een hoop tijd schelen."

- Zorgverlener

Voortgang van behalen doel voor cliënt Jan: Zelfstandig naar de supermarkt gaan

Relevante tekstfragmenten uit dagrapportages opgehaald met AI:

Dagrapportage 4-2-2025

"Vandaag heeft Jan een **oefenmoment** gehad in het zelfstandig boodschappen doen."

"Hij wist goed **welke producten** hij **nodig** had en durfde een medewerker om **hulp te vragen** toen hij iets niet kon vinden."

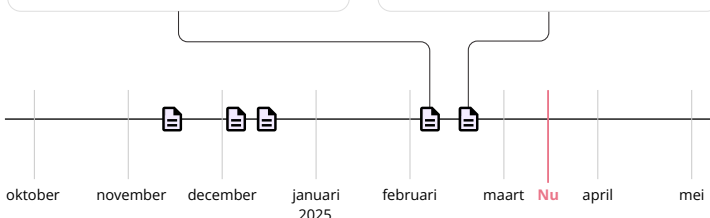
"Na afloop gaf hij aan dat hij het **fijn** vond dat er iemand mee was, maar dat hij het de volgende keer **zelf wilde proberen**."

Dagrapportage 19-2-2025

"Vandaag heeft Jan een **moole stap** gezet in zijn zelfredzaamheid."

"**Binnen 30 minuten** was hij terug op de woning met de **juiste boodschappen**."

"Tijdens de reflectie vertelde Jan dat hij **trots op zichzelf was**, maar het nog lastig vond om rustig de prijzen te vergelijken."

Voorbeeld overzicht

Mobiliteit buitenshuis

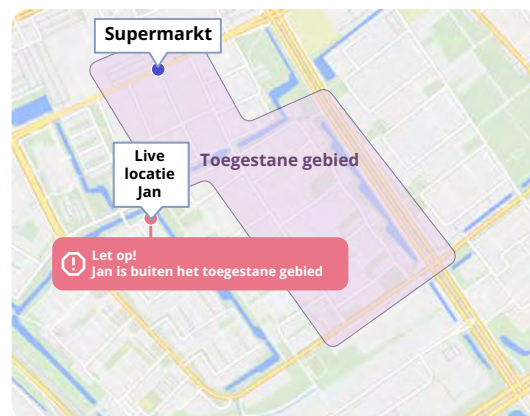
Zorgverleners geven aan dat ze cliënten met een verstandelijke beperking meer bewegingsvrijheid kunnen geven als zij weten waar de cliënt is. Hiervoor zijn locatiegegevens nodig van de cliënt die de zorgverlener kan inzien.

Dit draagt bij twee vormen van zelfredzaamheid: meedoen en zelf doen, omdat de cliënt meer vrijheid krijgt om zelfstandig deel te nemen aan activiteiten in de buitenwereld.

"Een van mijn cliënten mag alleen onder begeleiding naar de supermarkt, omdat hij anders het risico loopt te verdwalen. Door gebruik te maken van locatiegegevens kan ik er zeker van zijn dat de cliënt tijdens het bezoek niet verdwaalt. Op deze manier krijgt hij meer vrijheid, omdat hij zelfstandig naar de supermarkt kan gaan."

- Zorgverlener

Live locatie van Jan op weg naar de supermarkt

Voorbeeld datavisualisatie

Aanpak

In het programma Leren Werken met Data organiseerden we sessies bij **16 gehandicaptenzorgorganisaties**, met in totaal **243 deelnemers**.

Deelnemers waren onder andere begeleiders, managers, data-analisten, ICT medewerkers, cliënten en bestuurders. Zij gaven antwoord op de vraag: **Welk data-inzicht helpt jou?**

We analyseerden de data en kwamen tot vier thema's:

- Hoe gaat het met de cliënt?

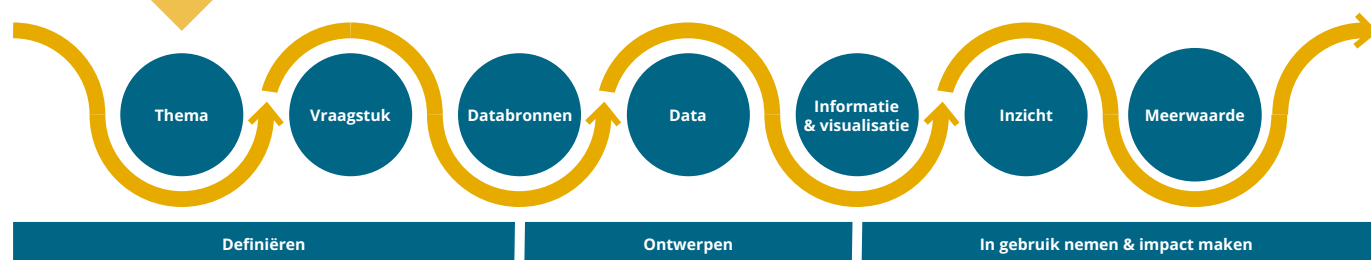
- Geleverde zorg, passende zorg en kwaliteit van zorg
- Organisatie - zorgverlener - cliënt
- Zelfredzaamheid en eigen regie

In deze infographic werden de **vier vormen van zelfredzaamheid** voor mensen met een beperking gebruikt uit de handreiking 'Zelfredzaamheid in alledaagse dingen'.

- Naast de handreiking is er een whitepaper over de betekenis van zelfredzaamheid.

Van thema naar meerwaarde

In het programma Leren Werken met data doorlopen we de stappen van het model '**Van thema naar meerwaarde**'. Dit kennisproduct hoort bij de eerste stap '**Thema**'. [Klik hier voor meer informatie over dit model.](#)

Colofon

Deze publicatie is gemaakt in het programma 'Leren Werken met Data in de gehandicaptenzorg', dat wordt uitgevoerd door Academy Het Dorp en Academische Werkplaats ZorgTechnologie in de Gehandicaptenzorg (ZoTeG), met financiering van het ministerie van VWS. Voor meer informatie, bezoek de website lerenwerkenmetdata.nl.

© Academy Het Dorp, 2024

Kemperbergerweg 139e
6816 RP Arnhem
www.academyhetdorp.nl

Contact: data@academyhetdorp.nl